

denne Rejse skulde finde Sted, er jeg temmelig sikker paa, at den ærede Minister vil komme tilbage med den Overbevisning, at Thinget har haft Ret i, at ville af med Christiansø. Derfor det ikke havde været Thingets Villie, at ville søge at stille sig ved dette Etablisement, vilde det vist have været urigtigt, om man tog en saa rund Sum fra de begærede Udgifter, da vi umulig kunne vide, om vi virkelig kunne spare den eller ikke. Naar der tales om Christiansø som Fæstning, er det ikke alene de aarlige store Udgifter, som stramme os, men det er tillige Bevarelsen af denne Fæstning, altsaa fremtidige Udgifter. Det ærede Thing vil nemlig erindre, hvad der allerede er anført derom, nemlig, at en lille men unyttig Forbedring af Fæstningen er anslaaet til 300,000 à 400,000 Rbd., og en nyttig og stor Forbedring til flere Millioner. Naar nu, som jeg haaber, den ærede Minister har faaet Leilighed til at overbevise sig om, at der i den derværende Havn kun kan rummes een Fregat og et større Dampsskib, altsaa 2 Skibe, haaber jeg, at han vil erkende, at det virkelig næsten er ligegyldigt, i hvis Hænder Christiansø er. Naar der tales om, at den er i Nærheden af Bornholm, saa maa jeg dog bede erindre, at den ligger 4 Mil fra Bornholm (Gram: Den er kun 2 Mil fra Bornholm!). Den er altsaa kun 2 Mil fra Bornholm, men 2 Mil er allerede en saa stor Afstand, at den neppe vil tjene til Bornholms Forsvar, idetmindste er jeg ikke krigskyndig nok til at kunne begribe, hvorledes den skulde kunne tjene dertil (En Stemme: Det er der ikke Tale om!). Ja, det er idetmindste blevet nævnt, og jeg kan derfor ikke Andet end udtale det Haab, at vi maae blive af med dette Etablissement.

Marineministeren: Naar den ærede Rigsdagsmand har opmuntret mig til at udføre, hvad jeg allerede i Rigsdagens forrige Samling udtalte, saa takker jeg ham for hans Dymærksomhed. Jeg skal muligvis gjøre det, men det er ogsaa muligt, at jeg ikke gjør det; men i hvert Fald behøver jeg ikke at rejse derover for at faae Oplysninger om, hvad der kan rummes i Havnen. Jeg har herom paa- lidelige Raart, som i saa Henseende give mig

de fuldstændigste Oplysninger. Det er underligt, at man bestandig gjør gjældende, at Havnen ikkun kan rumme en eneste Fregat og et Dampsskib, ligesom om der ikke var andre Skibe til. I Havnen kan rummes over 40 Skibe af mindre Størrelse, som f. Ex. Coffardskibe, og Havarister tye ofte derind og ere meget glade over at finde en Havn, hvor de under Vinterstormene kunne søge Ly; fremdeles kan der være Plads for Proviantskibe og Kulskibe i Tilfælde af, at vor Flaade skulde operere i Østersøen mod en Fjende, som ikke er os overlegen; kort sagt, der er og kan virkelig være overmaade megen Brug for den Havn og den Fæstning, allerede som den nu er. Jeg er slet ikke af den Mening, at denne D skulde befæstes, saaledes som den ærede Rigsdagsmand omtalte, og jeg kjender ikke noget Forslag, som taler om en Udgift af flere Millioner i saadan Anledning, jeg kjender kun et eneste Forslag, som er meget godt udarbejdet, men meget overdrevet, og det andrager en 3 à 400,000 Rbd. Dets Hovedfeil er imidlertid, at det fordrer en Garnison af 1400 Mand, saa at jeg allerede af den Grund anseer det for forkasteligt. Jeg er nemlig af den Mening, at der kun skal være saa stærke Fæstningsværker og saa stor Besætning, som er tilstrækkelig til at forbyde Fjenden at tage Den ved et coup de main. Til et Forsvar i Krigstid antager jeg, at en Besætning af 200 Mand er tilstrækkelig. Derved mener jeg naturligvis slet ikke, at denne Fæstning skulde blive uindtagelig, — der er overhovedet ingen Fæstning, som er uindtagelig — men dermed mener jeg, at man vil kunne forsvare den. En anden æret Rigsdagsmand har nævnt adskillige Poster, der efter hans Formening meget godt kunne inddrages, og jeg er i saa Henseende meget villig til at indrømme, at der muligvis vilde kunne ske nogle Beparselser. Der er ikke, som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2 Valgfreds (Hage) udtalte, ansat 2 nye Embedsmænd. Der er kun ansat 1, nemlig en Auditeur. I den Anledning har jeg indhentet Erklæring fra Generalauditeuren for Søetaten, som gaaer ud paa, at det ikke vilde være svarligt at lade Den uden juridisk Embedsmænd. Denne Embedsmænd er tillige Commandantens Secretair samt Forligelsescommis-